

Pediatric Rheumatology Introduction

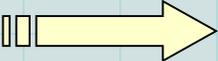
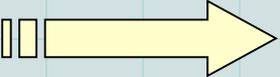
Prof. Dr. Aydın ECE
Dicle University Faculty of Medicine
Pediatric Rheumatology BD

Dicle Üniversitesi

Pediatric Romatoloji

- ◆ Anormal immun cevap inflamasyon
 hedef organ hasarı
- ◆ Spesifik tanı kriterleri aylar-yıllar içinde çıkar (Erken tanı zor)
- ◆ Bir çok organ etkilenir - Şikayet spektrumu geniş
- ◆ Non-romatizmal hastalıklar ekarte edilmeli (benzer şikayetler)

Çocuklarda romatolojik hastalıklar

- ◆ Ayırıcı tanıya giren hastalık sayısı fazla
- ◆ Nadir rastlanan hastalıklar oldukları için çoğu zaman diğer nedenler için bir çok tetkik yapıldıktan sonra tanı konur.
- ◆ Zamanında erken tanı önemlidir
- ◆ Sekelleri önemli sonuçlar- sakatlığa neden olabilir
- ◆ Vaskülitler ve bağ dokusu hastalıkları organ hasarı veya ölüme yol açabilir

Romatoloji hastalıklı çocuğa yaklaşım

- ◆ **Dikkatli tıbbi öykü alınmalı – Bazısı intermittandır, arada inaktif dönemler olur**
- ◆ **İnflamatuvar etyolojisi olanlarda hasar ve sakatlık daha fazladır**
- ◆ **Kas-iskelet sisteminde inflamatuvar etyoloji işaretleri:**
  - ◆ **Eklem şişliği, kızarıklığı, eklemde ısı artışı, ağrı ve hassasiyet**
  - ◆ **Sabahları ağrı fazladır ve eklem sertliği olabilir**

Romatoloji hastalıklı çocuğa yaklaşım

Eklem dışı belirti ve bulgular:

- ◆ Ateş
- ◆ Kilo kaybı
- ◆ Titreme
- ◆ Gece terlemeleri
- ◆ Organ disfonksiyonu:
  - ◆ Kuvvetsizlik
  - ◆ Dispne
  - ◆ Ödem
  - ◆ Döküntü

Akut tek eklem tutulumu:

- ◆ Travmatik eklem
- ◆ Enfeksiyonlar:
  - ◆ Septik artrit,
  - ◆ osteomyelit

Kronik inflamatuvar eklem tutulumu

- ◆ **Kronik semptomlar:**
  - ◆ Ağrı
  - ◆ Şişlik
  - ◆ Sabah sertliđi
  - ◆ Topallama
- ◆ **Juvenil idyopatik artrit**
- ◆ **Juvenil spondilartropatiler**

Kronik inflamatuvar organ tutulumu

- ◆ **Döküntü- Vaskülit**
- ◆ **Vazospazm – Raynaud fenomeni**
- ◆ **Plöritis**
- ◆ **Glomerülonefrit**
- ◆ **Fizik muayene bulguları:**
  - ◆ **Malar rash**
  - ◆ **Mukozit**
  - ◆ **Azalmış solunum sesleri**
  - ◆ **Ödem**
  - ◆ **Nörolojik bulgular**

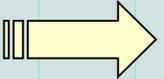
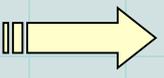
HASTALIKLAR

- ◆ **Juvenil idyopatik artrit (JIA)**
- ◆ **Ankilozan spondilit ve diğçerleri (psöriyatik artrit, İBH, reaktif artrit)**
- ◆ **Post-enfeksiyöz artritler**
- ◆ **Juvenil dermatomiyozit (JDM)**
- ◆ **Sistemik lupus eritematozus (SLE)**
- ◆ **Skleroderma**

HASTALIKLAR

- ◆ **Vaskülitler (HSP, Kawasaki, PAN, Wegener, Takayasu)**
- ◆ **Sjögren sendromu**
- ◆ **FMF ve diğer otoimmün hastalıklar**
- ◆ **Amiloidoz**
- ◆ **Behçet Hast**
- ◆ **Ağrı sendromu ve diğerleri**

Kontrollerde yeniden klinik değerlendirme yapılmalı

- ◆ JRA yıllar sonra İBH (anemi, ishal, biyopsi)
- ◆ ANA titresi çok yüksek JRA takipte SLE
- ◆ Poliartiküler artritli çocuk (ağır kas güçsüzlüğü)....
 Juvenil dermatomiyozit

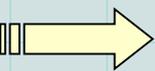
Dr. Hulusi BEHÇET

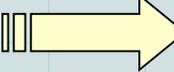
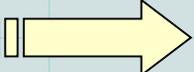
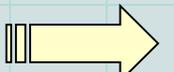
ETYO-PATOGENEZ

- ◆ İmmun cevabı şiddetlendiren otoimmün aktivite
- ◆ Self-tolerans (yabancı moleküllere reaksiyon verir) bozukluğu
  - ◆ Yabancı-kendi molekülleri benzerliği
  - ◆ Normalde baskılanan immün cevabın viral enfeksiyonla abartılı hale gelmesi
- ◆ Genetik yatkınlık

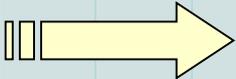
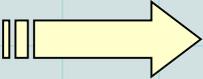
Anormal hücresel ve moleküler olaylar

- ◆ T lenfositler Diğer hücre yüzeyindeki virüs ve diğer antijeni tanır ve antijenik moleküle bağlanır Makrofaj aktivasyonu (TNF- α , IL-1, IL-6 salınır)

- ◆ Direkt doku hasarı
- ◆ Diğer inflamasyon hücrelerinin ortama çekilmesi

- ◆ **Th** **B lenfosit aktivasyonu** **Aşırı Ig yapımı (otoantikorlar dahil)** **Kompleman bağlanması** **doku yıkımı**
- ◆ **Komplemanın direkt sitolitik etkisi, Doğal öldürücü hücreler veya sitolitik T hücreleri etkisiyle** **hedef organ hücreleri tahrip olur**

İmmun sistem ürünlerinin diğer organları etkilemesi

- ◆ **IL-6** **ateş, osteopeni**
- ◆ **Sitokinler kortizol salınımını artırmaz (RH'da)**
  - **Hücreyel ve hümmoral immunitite baskılanmaz**
  - **Otoimmunitite**
- ◆ **Dişii cinsiyet hormonları hücreyel immün cevabı artırır (bazı RH'lar dişii cinste sık)**

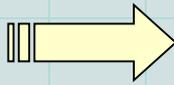
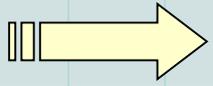
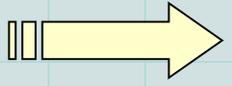
Semptom	Romatizmal Hastalık	Romatizmal olmayan durumlar
Ateş	Sistemik JIA	Malignite, enfeksiyon, İBH
Artralji	JIA, SLE, JDM, Skleroderma	Hipotiroidi, Travma, reaktif artrit, enfeksiyon
Güçsüzlük	JDM	Müsküler distrofi
Yüzde döküntü	SLE	Fotosensitif dermatit
Göğüs ağrısı	JIA, SLE	Kondrit, Kaburga kırığı
Sırt ağrısı	JIA, Spondilartropati	Vertebrada mikro-kırık, Diskit, İntraspinal tm, Spondilolizis, Spondilolistezis

KLİNİK BELİRTİLER

- ◆ Eklem şikayetleri
- ◆ Sabah sertliđi
- ◆ Kas güçsüzlüğü
- ◆ Yürüme problemleri
- ◆ Yüzde döküntü
- ◆ Raynaud fenomeni
- ◆ Yürüyememe
- ◆ Ateş
- ◆ Tanı çoğu zaman klinik bulgularla konur

Belirtiler

- ◆ Sabah sertliđi: JIA, postenfeksiyöz artrit
- ◆ Raynaud fenomeni: Skleroderma, overlap sendromları
- ◆ Travma + Monoartrit: Yırtık menisküs, osteokondrit
- ◆ Yüzde döküntü+Kas güçsüzlüğü: SLE, JDM
- ◆ Yürüme problemleri:Ortopedik sorun, JIA
- ◆ Yürüyememe: Osteomiyelit veya malignite

- ◆ **Seyahat öyküsü, ailece barsak hastalığı, hasta evcil hayvanla temas** **Reaktif artrit**
- ◆ **Kene ısırığı + Eklem şikayeti** **Lyme Hastalığı**
- ◆ **Ateş** **Sistemik JIA, enfeksiyon, malignite**
- ◆ **Güçsüzlük** **Müsküler hastalıklar, postviral hastalık, JDM**

Henoch-Schönlein purpura

HSP

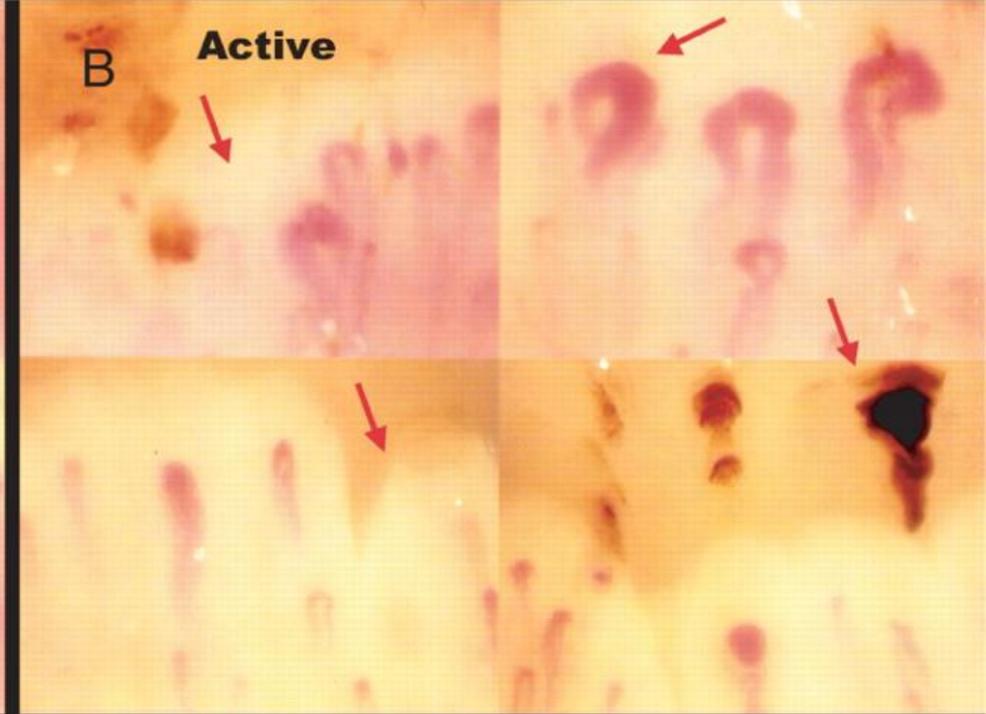
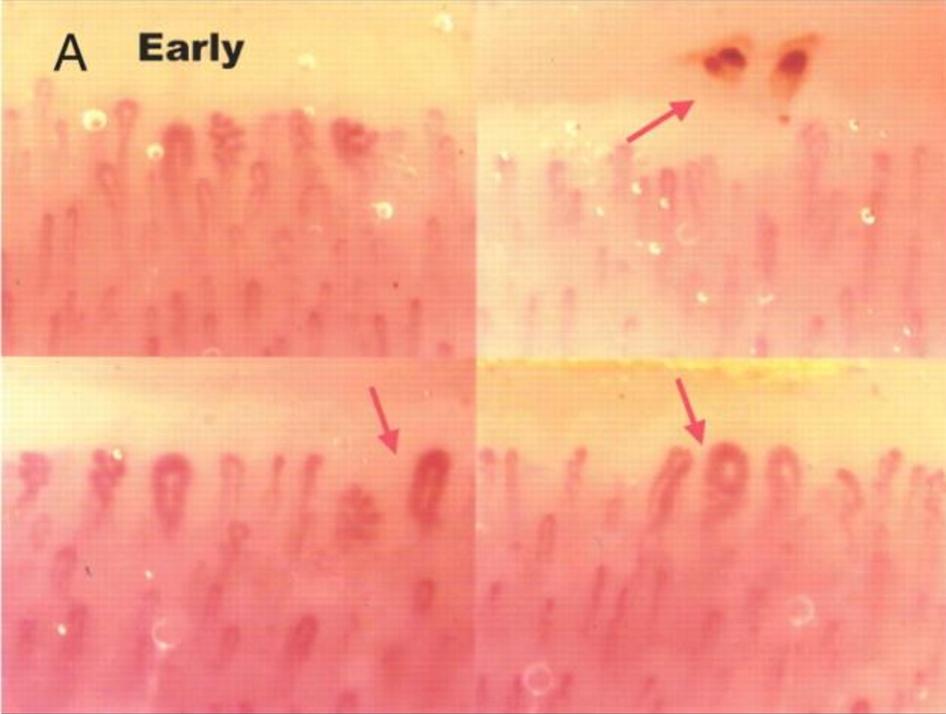

FİZİK MUAYENE (Tekrarlayan muayeneler)

- ◆ Genel görünüm: Depresif ve anksiyeteli ise psikiyatrik bozukluk
- ◆ Muayene masasında hareketsizlik: Kas zayıflığı, artrit, MSS hastalığı
- ◆ Kilo kaybı: İBH'ya bağlı malnütrisyon
- ◆ Taşikardi: Ateş, kardit veya perikardit
- ◆ Tırnak kapilleroskopi: Dermatomiyozit, skleroderma ve diğerleri için damar hasarını gösterir

İzole bulgular

- ◆ **Perikard sürtünme sesi + sırt üstü yatamama:
Perikardit (SLE, sistemik JIA)**
- ◆ **Oral mukoza lezyonları: SLE**
- ◆ **Dil ve dudakta şişlik: Kawasaki, Stevens-Johnson, Kızıl**

(C) 1998 Rheuma Online

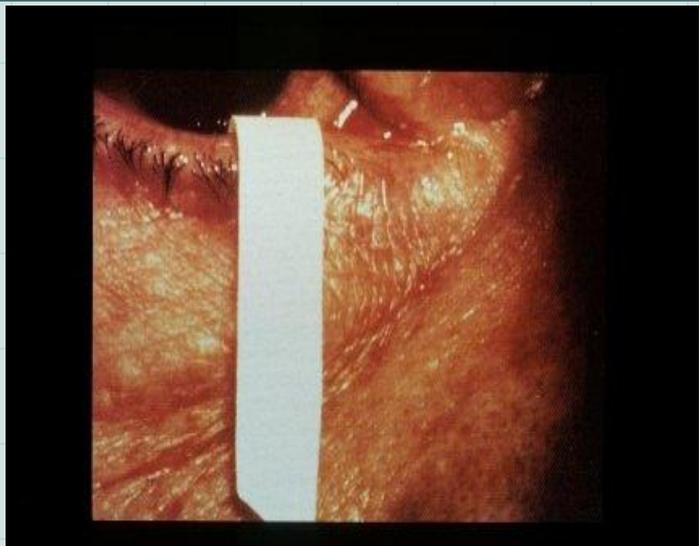

Vascular laboratory to rule
out arterial occlusion

Fizik Muayene

- ◆ Göz: Episklerit (SLE), Üveit-posterior sineşi (JIA)
- ◆ Artrit: JIA, SLE, JDM
- ◆ Kas güçsüzlüğü: JDM, Mikst bağ dokusu hast
- ◆ Eklemde şişlik, ağrı, hareket kısıtlılığı
- ◆ Nörolojik muayene: Fokal defisitler (intrakranial-intraspinal lezyonlar)
- ◆ Eritema nodozum:
  - » Streptokok, Tbc, yersinia, histoplazma
  - » İBH, sarkoidoz, spondilartropati
  - » Sulfonamid, fenitoin, oral kontraseptifler

Laboratuvar bulguları

- ◆ **Sedimentasyon hızı** ↑ (birkaç haftadan fazla devam eden)
- ◆ **Pozitif anti-nükleer antikor (ANA):1/160**
- ◆ **ANA (+):** SLE, JIA, JDM, Skleroderma, İTP, Crohn hast, Otoimmün hepatit, Graves hast, Lenfoma, Lösemi, sıtma, İlaçlar (fenitoin, prokainamid, etosüksimid, INH)
- ◆ ↓ **CH50**, ↓ **C3**, ↓ **C4**: Aktif lupus

Laboratuvar bulguları

◆ İmmun aktivite:

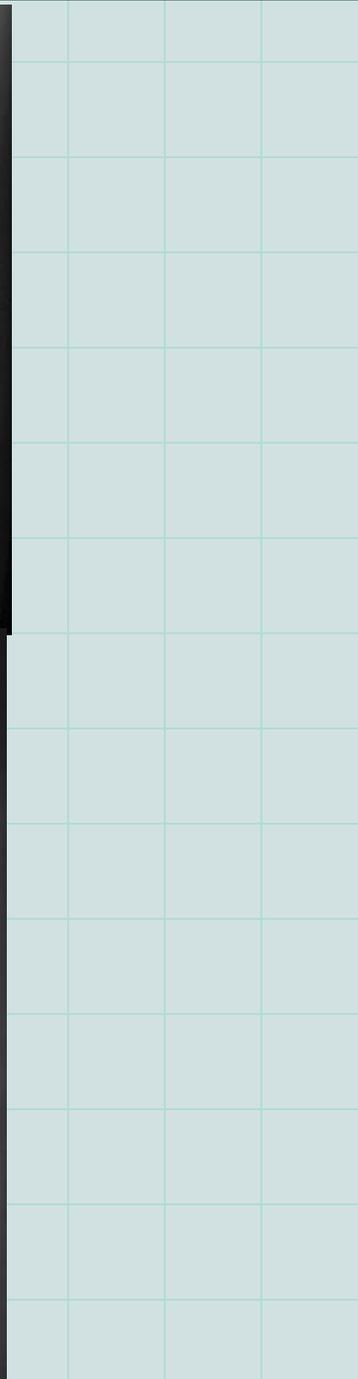
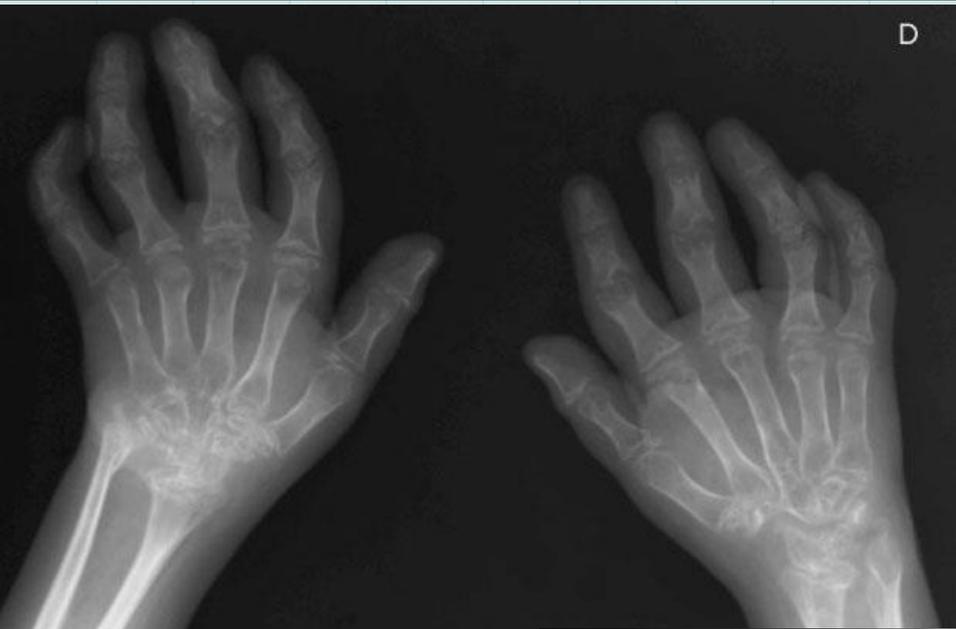
- » İmmun kompleks ↑
- » Neopterin ↑ (makrofaj ürünü)
- » vWF ↑ (endotel yüzeyinden)

◆ Non-romatik hastalık testleri

- ◆ Lökosit, eritrosit, trombosit ↓ : ALL
- ◆ ↓T3, ↓T4, ↑TSH: Hipotiroidi
- ◆ LDH ↑ : Malignite, romatizmal hastalık
- ◆ Albumin ↓ : Nefroz, inflamatuvar barsak hast
- ◆ Kemik sintigrafisi: Enfeksiyon, malignite

- ◆ **MRI: Gadolinium ile eklem görüntüleme**
  - ◆ **T2 kesitleri ile kas görüntüleme: JIA, JDM, Sarkoidoz**
- ◆ **MRI: Non-romatizmal hastalıklar**

Antijen	Hastalık
Histon	İlaç lupusu
Ribonükleoprotein	Mikst konnektif doku hst
Pm-Scl	Sklero-dermatomiyozit
Scl	Skleroderma
Sm	SLE
Ro/SSA	Sjögren send, Konj. Kalp bloku, anüler egzema
La/SSB	Sjögren sendromu

Tedavi

- ◆ Ekip alışması
- ◆ Hastalık uzun süreli
- ◆ Fizik egzersiz, psikososyal destek
- ◆ İlaç tedavisi küratif deęil
- ◆ Her hastaya göre ayarlanmıř ilaçlar
- ◆ Aile ve çocuęu eęitmek

Çocuk Romatolojide İlaçlar

- ◆ NSAID (Artrit, plörit, perikardit, üveit ve bazı vaskülitlerde)
  - ◆ İbuprofen, Naproksen, Tolmetin, İndometazin
  - ◆ Yen etki: GİS'te ülser
- ◆ Metotreksat (Kronik enflamasyonu uzun süre baskılar)
  - ◆ JIA ve JDM'de
- ◆ Steroidler (Prednizolon, metilprednizolon vd.):
  - ◆ Üveit, SLE, JDM, JIA, Vaskülitler'de
  - ◆ İntravenöz, topikal, oral, eklem içi

Çocuk Romatoloji'de Diğer ilaçlar

- ◆ Hidroksiklorokin (deri belirtileri için): SLE, JDM
  - ◆ Yan etkiler: Retinit, Kİ baskılanması, MSS stimülasyonu, gastrik irritasyon
- ◆ Sulfasalazin: Spondilartropati, İBH ve JIA'da etkili
  - ◆ Yan etki: Aşırı duyarlık reaksiyonları
- ◆ İVİG: Kawasaki, akut miyozit, SLE
- ◆ Siklofosfamid: SLE, Wegener
- ◆ Siklosporin: aktif sJIA, JDM

Biyolojikler (Monoklonal antikorlar)

◆ **Anti-TNF**

- ◆ **Etanercept, Adalimumab, infliximab**

◆ **Anti- IL-1**

- ◆ **Anakinra, Riloncept, Kanakinumab**

◆ **Anti-IL-6**

- ◆ **Tocilizumab**

◆ **Anti-B hücre**

- ◆ **Rituximab**

Juvenil Dermatomyozit

- ◆ Çocuklarda en sık görülen idyopatik enflamatuvar miyozittir
- ◆ Sistemik vaskülopati + karakteristik cilt bulguları + Fokal miyozit alanları
- ◆ İlerleyici proksimal kas zayıflığı
- ◆ Etyoloji: Enterovirüsler (Coxsackie B), A grubu β HS'lar
- ◆ Epidemiyoloji: 5-9 yaş ve 10-14 yaşlarında pik yapar
- ◆ Prevalans: 3-4/100.000

Patogenez

- ◆ Endotel hasarı, kapiler tıkanma, lokal doku infarktı, perifasiküler atrofi
- ◆ Mononükleer hücre infiltrasyonu
- ◆ Kas içinde CD 19 + B hücreleri, NK hücreler
- ◆ Yaygın fibroz ve mikroskopik Ca çökmesi
- ◆ İyileşme ile yeni kan damarları ve kas lifleri oluşur

Klinik

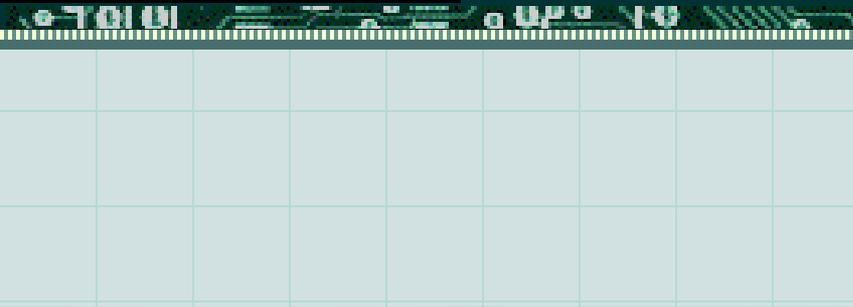
- ◆ Sinsi başlar, halsizlik, iştahsızlık, yorgunluk
- ◆ Güneş gören yerde döküntü
- ◆ Proksimal kas güçsüzlüğü (Boyun, karın ve kalça fleksörlerinde)
- ◆ Heliotrop rash, periorbital ve fasiyal ödem
- ◆ Gottron papülleri
- ◆ Parsiyel alopesi,

Klinik

- ◆ “Gower’s sign”
- ◆ Disfaji, boğuk ses
- ◆ Konstipasyon, diyare, GİS’te perforasyon
- ◆ Kalpte ileti bozukluğu, kardiyomiyopati
- ◆ Bambu parmaklar, mekanik el (Pm-ScI antikoru +)

Ayırıcı tanı

- ◆ **Akut polimiyozit (ilk belirti kuvvet kaybı ise)**
- ◆ **Miyastenia gravis**
- ◆ **Müsküler distrofiler**
- ◆ **Guillaine-Barre sendromu**
- ◆ **Endokrin ve metabolik bozukluklar**
- ◆ **Enfeksiyonlar**
- ◆ **Diğer**

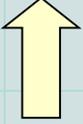
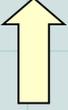

© Arhiv Katedre za Dermatovenerologijo in Dermatovenerološke klinike, Ljubljana, Slovenija

Laboratuvar

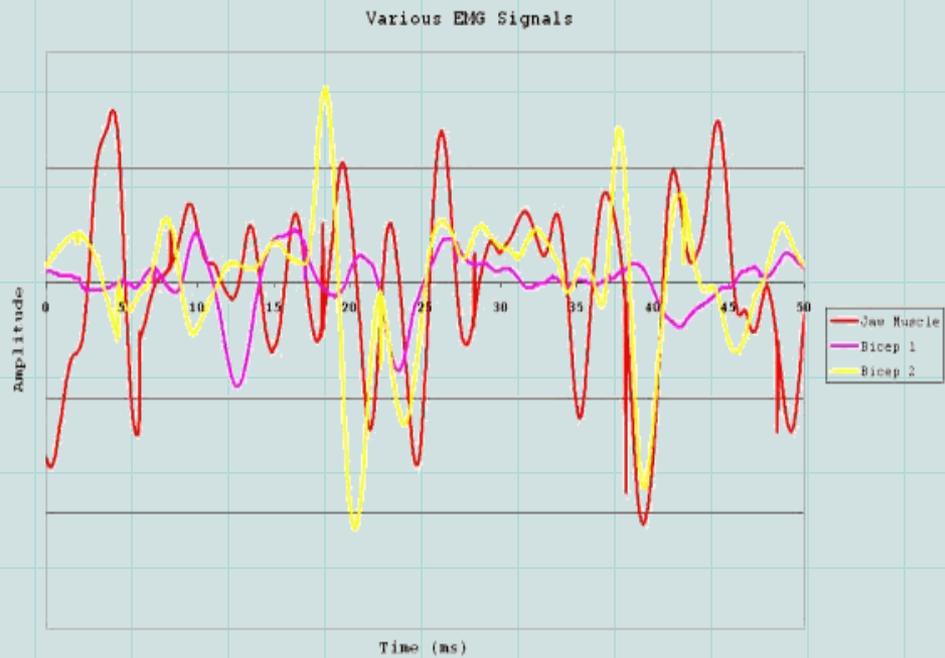
- ◆ Kreatinin kinaz, aldolaz, SGOT (AST), LDH[↑]
- ◆ ANA (+) %60, RF (-)
- ◆ SSA, SSB, Sm, DNA antikorları negatif
- ◆ Uzamış hastalıkta Pm /Scl antikor (+)
- ◆ ESR normal veya yüksek
- ◆ Coombs (-) anemi

İmmunolojik aktivasyon bulguları

- ◆ Periferik kanda artmış CD19+ B hücre
- ◆ vWF Ag
- ◆ Neopterin

- ◆ **MRI (T2 kesitlerde aktif miyozit)**
- ◆ **EMG**
- ◆ **Biyopsi**
- ◆ **Akciğer fonksiyon testleri (CO difüzyon kapasitesi ↓)**
- ◆ **Azalmış kemik mineral dansitesi ve osteokalsin düzeyleri**
- ◆ **Kalsinozis (Diz radyografi ile)**

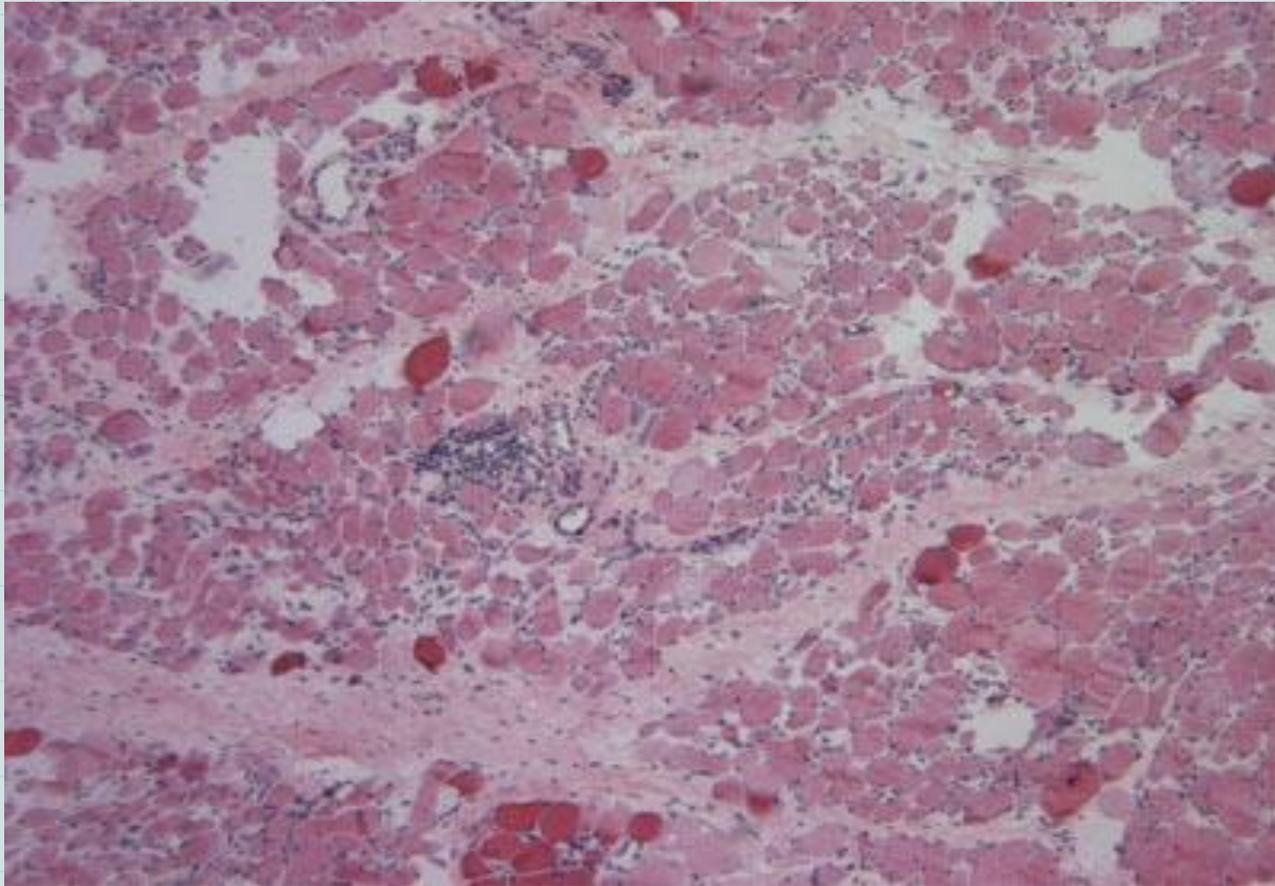
EMG

C

Kas biyopsi

Komplikasyonlar

- ◆ Aspirasyon pnömonisi
- ◆ Barsak perforasyonu ve ölüm
- ◆ Depresyon
- ◆ Kalsinozis- Staf enfeksiyonu
- ◆ Parsiyel lipodistrofi- yalancı kas hipertrofisi
- ◆ Sarkik karın (karın kasları zayıflığı)
- ◆ Anormal glukoz ve lipid metabolizması
- ◆ Sterilite

Tedavi

- ◆ Güneşten koruyucu
- ◆ Vit D, Ca
- ◆ Hidroksiklorokin + oral steroid
- ◆ Hafif kas güçsüzlüğü: Prednizolon 1-2 mg/kg/gün
- ◆ Ağır tutulum: İV MP 30 mg/kg X 3/ 1 hafta
- ◆ Metotreksat 15-20 mg/m² + 1 mg/gün folik asit
- ◆ Cevapsızsa, Siklofosfamid 500 mg/m²

Tedavi

- ◆ **IgG<300 mg/dl ise IVIG (0.4 g/kg/ay)**
- ◆ **Siklosporin**
- ◆ **Disfaji: Yumuşak diyet, NG besleme**
- ◆ **Parenteral hiperalbuminasyon, İV hidrasyon, Fizik tedavi**

Prognoz

- ◆ Steroid kullanımından önce %30 mortalite, %30 sakat
- ◆ Şimdi mortalite %3

SKLERODERMA

- ◆ Sertleşmiş deri ve Raynaud fenomeni ile karakterizedir
- ◆ Tedavi başarısızdır
- ◆ Deri, akciğer arterleri, böbrekler ve GİS'te aşırı kollajen ve ekstraselüler matriks üretimi ..... fibroz
- ◆ ANA (topoizomeras 1 spesifik) (Scl 70) ve sentromere karşı pozitiftir
- ◆ Epidemiyoloji:
  - ◆ Pik yaşı 30-50 yaş, K:E 3:1
  - ◆ Çocuklarda lokalize formu sık

Patogenez

- ◆ Damar endotel hücre hasarı
- ◆ Bazal laminada kalınlaşma
- ◆ Fibroblast proliferasyonu, kollajen sentezi, deride fibroz
- ◆ Vasküler değişiklikler:
  - ◆ Raynaud fenomeni
  - ◆ Renovasküler hipertansiyon
  - ◆ Pulmoner hipertansiyon

Klinik

- ◆ Derinin ilerleyici kalınlaşması ve sertliği
- ◆ Eklem kontraktürleri
- ◆ Ağzın tam olarak açılmaması
- ◆ Kıl foliküllerinde ilerleyici kayıp
- ◆ Kas-iskelet tutulumu sık: Eklem kapsülünün fibrozisi, sinovya kalınlaşması, eklem kontraktürleri
- ◆ GİS tutulumu: Disfaji, reflü özofajit, ince barsak dismotilitesi

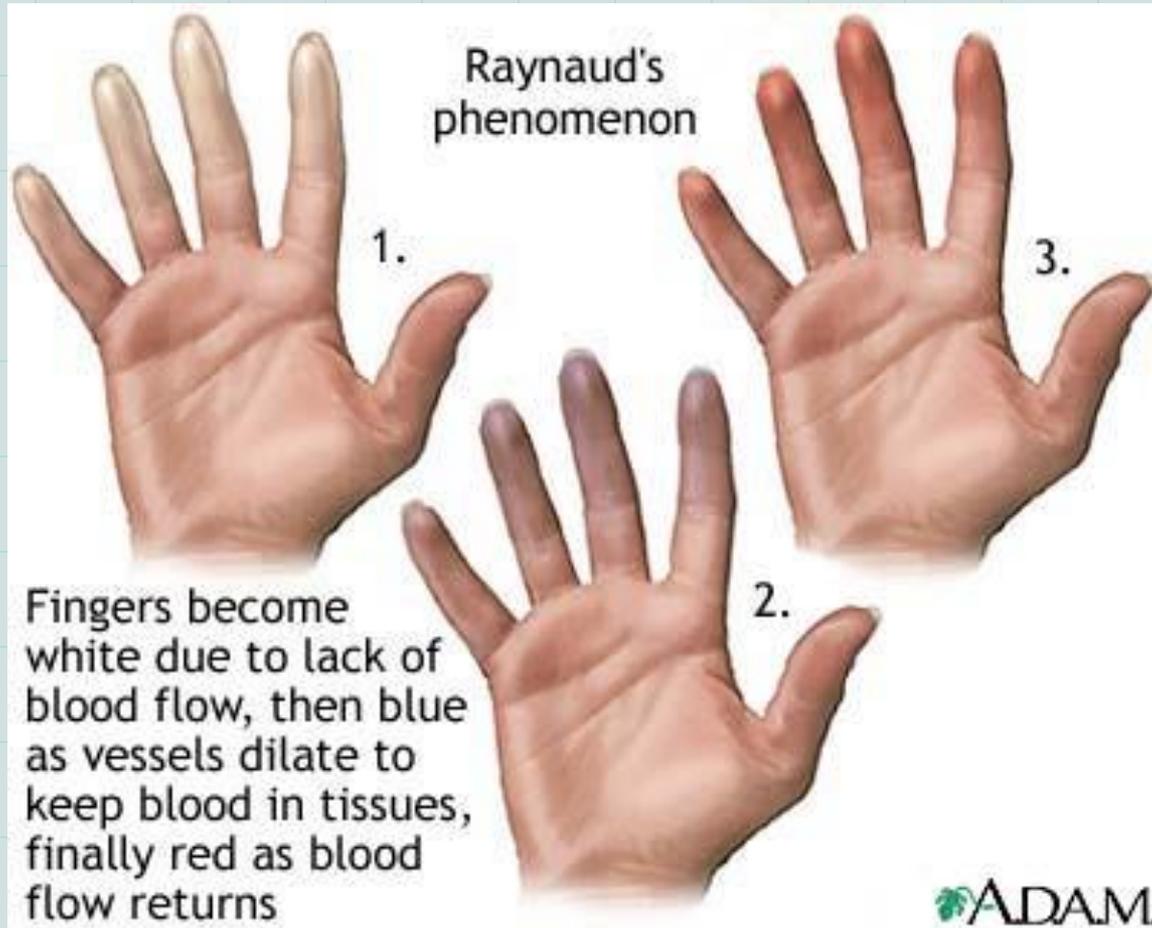
KLİNİK

- ◆ **Raynaud fenomeni (solukluk, morarma, eritem)**
- ◆ **Sistemik skleroz:**
  - » **Ödem, atrofi, ülserasyon**
  - » **Akroosteolizis**
  - » **Sklerodaktili**
  - » **Epiderm incelmesi, saç kaybı**
  - » **İnterstisyel Akciğer hastalığı, pulmoner HT**
  - » **Renal arter tutulumu**
  - » **Özofagus dilatasyonu**
  - » **Dilate barsak ansları**

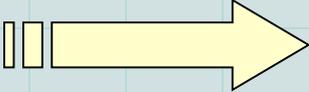
Skleroderma

Raynaud's phenomenon

KLİNİK

- ◆ Kardiyak fibroz: Aritmi, ventriküler hipertrofi
- ◆ Morfea (yüzde) ve lineer skleroderma (ekstremitelerde) Cerrahi

DOIA

(c) University Erlangen,
Department of Dermatology

DOIA

(c) University Erlangen,
Department of Dermatology

Tanı

- ◆ Raynaud fenomeni + anti Scl 70 (+)
- ◆ CO difüzyon kapasitesi ↓
- ◆ Tırnak yatağı kapilleroskopisi (anormal kapiler dilatasyon)
- ◆ Major kriter: Proksimal skleroderma
- ◆ Minör kriterler: Sklerodaktili, Dijital pitting, pulmoner fibroz
- ◆ 1 major veya 2 minör yeterli

Ayırıcı tanı

- ◆ **HSP**
- ◆ **Allerjik reaksiyonlar**
- ◆ **JIA**
- ◆ **KİT**
- ◆ **JDM**
- ◆ **Overlap sendromu (SLE + Artrit + Skleroderma + Dermatomiyoziit)**
- ◆ **Eozinofilik fasiitis**
- ◆ **Psödoskleroderma (fenilketonüride)**

Laboratuvar

- ◆ Anemi
- ◆ Eozinofili
- ◆ Ig ↑
- ◆ ANA +
- ◆ Anti-Scl 70 veya anti-sentromer (+)
- ◆ Anti-DNA (+) (overlap sendrom)
- ◆ Erken dönemde vWF Ag ↑

Komplikasyonlar

- ◆ **Otoamputasyon (parmakta)**
- ◆ **Özofagus rüptürü**
- ◆ **Renovasküler hipertansiyon krizi**
- ◆ **Pulmoner arteriyel HT**
- ◆ **GİS tutulumu sonucu malabsorbsiyon ve gelişme geriliği**

Tedavi

- ◆ **MTX + Kortikosteroidler**
- ◆ **Fizik tedavi ve uğraşı tedavisi**
- ◆ **Raynaud için nifedipin, kaptopril, enalapril, nitrogliserin pomad**
- ◆ **İV PGE1 infüzyonu**

PROGNOZ: Değişken

